

subiciunt symoniacorum & decernunt eos iuribus esse priuatos nec titulum aliquem acquisiuisse. **E**xtendunt etiam penas istas ad ordinem collationem siue confert siue accipit & ad ecclesiarum altarium capellarum consecrationem & totius episcopalis officii administrationem que omnia gratis expendi debent exceptis expensis & salariis notariorum suorum portabilibus tamen & moderatis quod vero sint opiniones doctorum de hac materia repies in summa **Joannis** ubi distinguit cautio aut promissio ab instituendo petenda aut petitur ante aut post electionem aut honesta aut inhonesta aut in iure expressa aut non. **S**i honesta in iure expressa aut non & post electionem fauere videntur omnes doctores tali promissioni si vero multipliciter variatur. **D**e pecuniis vero soluendis ante electionem non caret nota suspitionis siue implicite siue explicate cautio presteetur super quo ex prioribus iudicium relinquo terre enim debet quilibet tam exigentem quam prestantem sententia beati petri ad symonem dicta **Actuum. viij.** **D**onum dei estimasti pecunia possideri. **C**or enim tuum non est rectum coram deo tuo. **E**t dicit **Aug.** **M**agis sacrificij qui per septuaginta annos vixerat extinctus est anthiocho vendente sacerdotum iasom de quo habetur **ij. Machab.** **O**mnis etiam ab obsequio & seruitutis honesta & licita maxime spiritualia & sine pacto dummodo persona sit idonea non inducunt symoniacam prauitatem dummodo non habeatur respectus ad talia obsequia principaliter sed ad dignitatem persone & hec sint sine preiudicio aliorum. **D**e statutis tamen istis & oppositionibus pecuniarum tempe collationis beneficiorum & ordinum ac sacramentorum aliorum scripti clarius & extensius in quodam tractatu quem censui appellandum speculum aureum de institutione ad beneficia ecclesiastica & incipit & cum improvide placuit quibusdam.

De laudabili vero progressu pontificali dignitatis & aliorum prelatorum. &c.

Notandum quod non sufficit ad salutem prelatorum canonicum habere ingressum nisi & habeat laudabilem vite honeste progressum ad quem hortatur beatus paulus **Actuum. xx.** **A**tendite inquit vobis & universo gregi in quo vos spiritus sanctus posuit episcopos regere ecclesiam dei quam acquisiuit sanguine suo. **E**t de hac honesta conuersatione tota versatur intentio tercius libri decretalium que est de vita & honestate clericorum. **I**n quo primo occurrit speculandum de nimio excessu quem cernimus in famulis in equitaturis in uestibus in uasorum & ferulorum apparatu & ceteris expensis preter necessarios & quotidianis sumptibus. **E**t quidem de hijs inuariabilem & uniformem regulam constitutuere est impossibile cum quod uni multum est alteri est parum. **S**ciant sedamē rex ecclesiasticarum non dominos sed dispensatores. sed reuera querit inter dispensatores an fidelis quis inueniatur ne caro & sanguis & non pater

celestis nec paupes bursam ecclesiasticam exhaustant nisi cum pcuratoribus
meritis condignis de quo rationem distictam deo reddere oportebit. de
quo **Bernhardus** ad fulconem scribit. dignum est ut qui altari suis
de altari viuas non aut ut luxuriatis non supbias non de altari tibi frena
aut calcaria aurea aut sellas dpidas opazes. quicquid preter necessa
rium viduum et simplicem vestitum de altari retines tuum non est rapina
est sacrilegius est. Et idem ad **Henricum** senonensem archiepiscopum scribens
dicit. Clamant nudi clamant famelici querunt et dicunt dicite pontifices
in freno quod facit aux. nobis fame et frigore miserabiliter laborantibus nostrum
est quod effunditis. nobis crudeliter subtrahitur quod inanimiter expenditis.
Item idem li. iiij. de consideratione multa talia in medium adducit in quibus
heu nimirum excessus estimat licet sub colore necessitatis et ne dignitas
pontificalis aut prelatore vilescat a multis excusatur. sed videat an iudex
equissimus hec omnia approbabit non pari passu incedunt modernis tunc
potius pontifices sicut olim. Dicit enim in canone Episcopus vilem suppellem
cilem et mensam et viduum pauperem habeat et dignitati sue auctoritate
fide et vite meritis querat. Sed dicit apostolus misterium meum honorificabo
non dicit dominum sed misterium super quo **Berni** in predicta epistola ad **Senonensem**
ipsum itaque misterium honorificabis. non cultu vestitu non equorum fastu non
amplis edificijs sed ornatu moribus studiis spiritualibus opibus bonis. **Prima**
quidem videntur honorifica. sed oculo qui non videt abscondita. **Ma** que
vident in abscondito nullis apparere fucata coloribus spectabilia. sunt tamen
nullis condita saporibus paula tamen nullis eleuata culmine excelsa tamen
ut castitas caritas humilitas. nulli quidem coloris sunt sed non nulli
decoris nec mediocri decoris qui diuinos quod delectare possunt aspectus
hec ille. non tamen sum nescius aliter et aliter tempora moderanda secundum lo
corum et personarum exigenciam seruata qualicumque consuetudine et habitudine
conuenientium ut geramus eis morem suffereunda pro tempore non affectanda
pro debito semper tendentes ad abstinendum potius quam ad augendum sic enim
appreciationem dei facilius impetremus.

De diuino cultu secundum quod ad laudabilem processum requiritur.
Et dominus cultus ut ecclesie suis non defraudentur ab obsequijs et ut
numerus clericorum ritusque ecclesiasticus in debita forma secundum
voluntatem docendum integer obseruetur. Quod pabulum ubi
dei populo in ecclesijs debitis temporibus una cum admistra
tione sacramentorum non negligat aut per pontifices per se aut per alios ad hoc
perdoneos. hec enim duo scilicet vita exemplaris et doctrina salutaris sunt o nes
cessitate cuiuslibet episcopi in sua dyocesi. teste **Berni**. f. mone lxxvij. super
cantica. **Domini** solliciti pastores impinguare pecus non cessant bonis re
busque exemplis et suis magis quam alienis. nam si alienis et non suis ignominia